

.....
примусових робітників довелося пережити численні труднощі, які поглиблювалися післявоєнною розрухою, спричиненими війною ранами. Кожен колишній «остарбайтер» був фактичним заручником функціонуючої в СРСР системи державного кріпосництва.

Матеріали рецензованої книги відкривають маловідомі трагічні сторінки історії Поділля в період II світової війни. Вони всебічно розкривають суть політики геноциду нацизму проти українського народу, є джерелом для вивчення репресивно-каральної системи фашизму й комунізму на теренах краю. Рецензована книга слугуватиме всебічному, правдивому висвітленню історії нашого народу в XX столітті. Вона стане в пригоді всім, хто хоче поглибити свої знання з історії минулої війни.

Lysyj A.K. HALCHAK S.D. ON THE EDGE OF SOCIETY: UKRAINIAN 'OSTERBEITER'S FATE (PODILLIA, 1942-2007). – VINNITSA: MERCURY. PODILLIA, 2009. – 768 P.

The article deals with review of Halchak's manuscript and is the first historical and ethnographical research of 'Osterbeiter's fate from Podillia during World War in Germany.

УДК: 321 (477): 351

О.А. Неприцький

**ПОЛТОРАКОВ О.Ю. БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА БЕЗПЕКА СУСПІЛЬСТВА:
СПЕЦИФІКА ПОЛІТИЧНОГО ВЗАЄМОВПЛИВУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТАХ. – К.: «LAT & K», 2009. – 300 С.**

У статті прорецензована монографія О.Ю. Полторакова «Безпека держави та суспільства: специфіка політичного взаємовпливу в національному та європейському контекстах», яка є комплексним дослідженням проблеми реалізації «двоєдиної» політики національної та міжнародної безпеки в сучасних умовах..

У розбудові української державності ключове місце належить формуванню політичної системи, в якій одним з основних елементів є безпека людини, суспільства та держави з позицій як внутрішньонаціонального, так і загальносвітового значення. Удосконалення політичної системи в напрямі реалізації стратегії національної безпеки є одним з основних пріоритетів у розвитку сучасної держави європейського зразку. Із гарантуванням безпеки особи та безпеки суспільства пов'язують вирішення багатьох проблем соціального, економічного, культурного розвитку.

Безпосереднім індикатором дослідницького інтересу до означених питань стала увага багатьох науковців, які займаються пошуком політичних стратегій національної та міжнародної безпеки. На нашу думку, вартою уваги, у контексті «безпекового дискурсу», є робота к.політ.н. О.Ю. Полторакова «Безпека держави та безпека суспільства: специфіка політичного взаємовпливу в національному та європейському контекстах». У цій монографії вдало реалізовано дослідницький намір «діалектично» визначити місце, роль і нові пріоритети політики національної та міжнародної безпеки на ґрунті сучасних методологічних підходів, проаналізувати зміни, що їх зазнали системи безпеки в період суспільних трансформацій останніх десятиліть.

У першому (теоретико-методологічному) розділі рецензованої монографії О.Ю. Полтораков сконцентрував увагу на розгляді конкретних питань реалізації політики безпеки, визначення ролі та місця України в цьому процесі.

Відповідно до логіки викладення матеріалу, у другому розділі розглядаються саме теоретичні аспекти реалізації політики безпеки та робиться акцент на діалектичній особливості цього процесу в сучасних умовах соціально-політичного розвитку. Заслуговує на увагу спроба автора з'ясувати взаємозв'язок «людини і політики», завдяки якому, з одного боку, відбувається процес детермінації людини в політичній системі, а з іншого, – сама людина поступово стає творцем міжнародної політики та суб'єктом міжнародно-політичних процесів. Також – в контексті розгляду «стратегічного співтовариства» (§ 2.5) – автором рецензованої праці загострюється увага на політичній культурі як на потужному соціально-нормативному,

ціннісному регуляторі, який складається з нормативно-уніфікованих засобів і механізмів регулювання суспільних відносин і надає оцінку буттєвим явищам і процесам.

У третьому розділі монографії знайшли відображення основні «внутрішні» (національні) та «зовнішні» (міжнародні) аспекти безпеки, які під впливом традиційних та нетрадиційних факторів суспільного життя (§3.3.), внутрішньої специфіки геополітичного, гео економічного чи геокультурного (§ 3.5) простору, істотно трансформуються та взаємно переплітаються. Адже навіть одні й тіж проблеми та виклики безпеки в умовах сучасної Європи за своїм політичним змістом принципово відрізняються.

У четвертому розділі рецензованої праці основна увага приділяється таким малодослідженим проблемним питанням як політичне регулювання та реалізація національних стратегій безпеки, практичного змісту категорії «сектор безпеки» та її структурно-функціональних складових на рівні національних держав та міжнародних організацій європейського (§ 4.1. – § 4.2) і євразійського (§ 4.3.) «просторів безпеки». На окрему увагу заслуговує аналіз безпекової діяльності інституцій системи СНД (ОДКБ та ін. – § 4.5), які зазвичай залишаються «в тіні» європейсько-євроатлантичної тематики «дискурсу безпеки». Крім того, важливе значення в розділі приділяється взаємозв'язку політики та права як фактору удосконалення механізму реалізації стратегій безпеки. При цьому аргументовано доводиться неабияке значення міжнародного середовища як соціально-політичного регулятора і вдало реалізується спроба рельєфно висвітлити саме міжнародно-політичне регулювання у його тісній прив'язці до міжнародно-правових та інших вимірів цієї проблеми. На нашу думку, саме сутність таких соціополітичних регуляторів характеризує їх як специфічні засоби впливу на суспільство.

У контексті змісту п'ятого розділу необхідно підкреслити, що зі вступом України до європейських та світових інституцій, політичним розвитком України як демократичної держави зростає необхідність дослідження даної теми у зв'язку із запровадженням міжнародних стандартів розвитку «сектору безпеки» України, у зв'язку з цим заслуговує на увагу досить детальний аналіз політико-правових аспектів розвитку національного сектору безпеки в контексті відносин України з європейськими інституціями, зокрема ОБСЄ (передусім в контексті «Кодексу поведінки, що стосується воєнно-політичних аспектів безпеки» ОБСЄ).

Наукова цінність монографії в цілому вбачається в тому, що робота є комплексним дослідженням проблеми реалізації «двоєдиної» політики національної та міжнародної безпеки в сучасних умовах, а також визначення місця й ролі України в цьому процесі.

Дана монографія буде корисна фахівцям в галузі як загальних проблем теорії політики та безпеки, так і практичним працівникам. Робота є серйозною працею, базованою на великому фактичному і фактологічному матеріалі, тому її положення можуть використовуватися у викладацькій діяльності. Вона буде цікавою для широкого кола читачів.

Neprytskyi O.A. A.YU. POLTORAKOV STATE AND SOCIETY SECURITY: THE SPECIFICS OF POLITICAL MUTUAL INFLUENCE IN THE NATIONAL AND EUROPEAN CONTEXTS. . – K.: «LAT & K», 2009. – 300 P.

A. Poltorakov's monograph has been reviewed. The monograph is entitled «State and Society Security: the Specifics of Political Mutual Influence in the National and European Contexts» and is a complex research on the problem of realizing the interconnected policy of national and international security in modern conditions.